

A woman with braided hair, wearing a blue top and a patterned skirt, is speaking to a group of people in a community setting. The background shows several other people, including children, in a bright, outdoor environment.

HET INTERNATIONAAL FAIR TRADE CHARTER

*Hoe de Wereldwijde Fair Trade Beweging
werkt om handel te veranderen met het
oog op rechtvaardigheid, eerlijkheid en
duurzaamheid voor mens en planeet*

Gelanceerd op 25 September 2018

OVERZICHT

- 03 OVERZICHT
- 04 OVER HET INTERNATIONAAL FAIR TRADE CHARTER
- 06 ER IS EEN ANDERE WEG
- 07 BELANGRIJKE OPMERKING OVER HET GEBRUIK VAN DIT CHARTER

HOOFDSTUK ÉÉN

- 09 INLEIDING
- 10 ACHTERGROND BIJ HET CHARTER
- 10 DOELSTELLINGEN VAN HET CHARTER
- 11 FAIR TRADE'S VISIE
- 11 DEFINITIE VAN FAIR TRADE

HOOFDSTUK TWEE

- 13 DE NOOD AAN FAIR TRADE

HOOFDSTUK DRIE

- 17 FAIR TRADE'S UNIEKE AANPAK
- 18 VOORWAARDEN SCHEPPEN VOOR FAIR TRADE
- 19 INCLUSIEVE ECONOMISCHE GROEI BEREIKEN
- 19 WAARDIG WERK BIEDEN EN LONEN EN INKOMENS HELPEN VERHOGEN
- 20 VROUWEN VERSTERKEN
- 20 DE RECHTEN VAN KINDEREN BESCHERMEN EN INVESTEREN IN DE VOLGENDE GENERATIE
- 21 ZORGEN VOOR DE BIODIVERSITEIT EN HET MILIEU
- 23 OVERHEIDSBELEID BEÏNVLOEDEN
- 23 BURGERS BETREKKEN BIJ HET BOUWEN VAN EEN FAIRE WERELD

HOOFDSTUK VIER

- 25 FAIR TRADE'S IMPACT EN VERWEZENLIJKINGEN
- 28 APPENDIX
- 29 EINDNOTEN

EEN OVERZICHT VAN HET INTERNATIONAAL FAIR TRADE CHARTER

Er is een andere weg

“Fair Trade is gebaseerd op productie- en handelswijzen die mensen en de planeet boven financiële winst plaatsen.”

OVER HET INTERNATIONAAL FAIR TRADE CHARTER

Overal ter wereld en gedurende vele eeuwen hebben mensen economische en commerciële relaties ontwikkeld, gebaseerd op wederzijds voordeel en solidariteit. Fair Trade past deze ideeën toe op de hedendaagse uitdagingen van internationale handel in een geglobaliseerde wereld.

De Fair Trade beweging bestaat uit individuen, organisaties en netwerken die een gemeenschappelijke visie delen over een wereld waar gerechtigheid, eerlijkheid en duurzame ontwikkeling in het hart van de handelsstructuren- en praktijken zitten, zodat iedereen door middel van zijn of haar werk in een fatsoenlijk en waardig levensonderhoud kan voorzien en zijn of haar menselijk potentieel maximaal kan ontwikkelen.

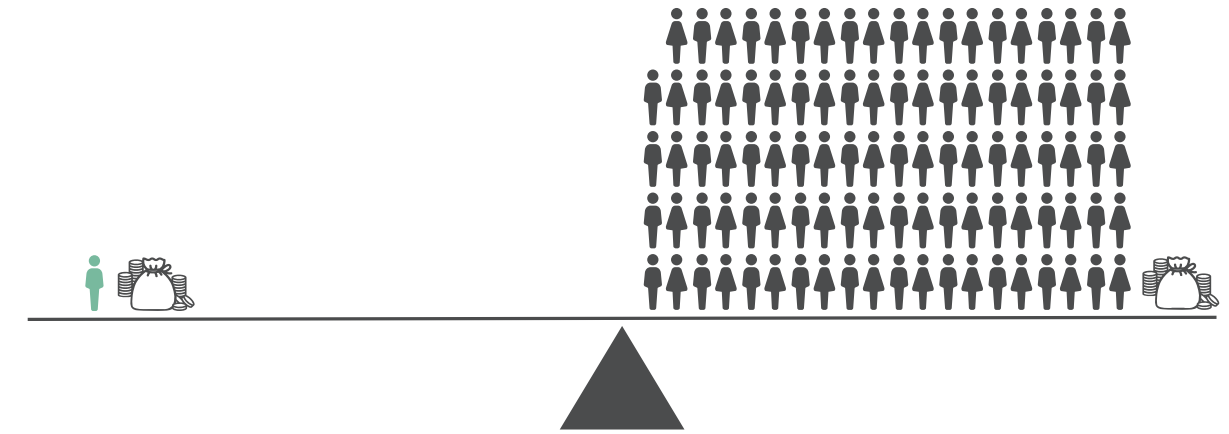
World Fair Trade Organization en Fairtrade International hebben het proces opgestart om dit charter op te stellen in samenspraak met andere actoren en met als doel om tot een gemeenschappelijk referentiedocument voor de Wereldwijde Fair Trade beweging te komen. Het wil Fair Trade actoren helpen om uit te leggen hoe hun werk de verbinding maakt

met de gedeelde waarden en de algemene benadering, en om anderen die met Fair Trade werken, te helpen om deze waarden en benaderingen te herkennen.

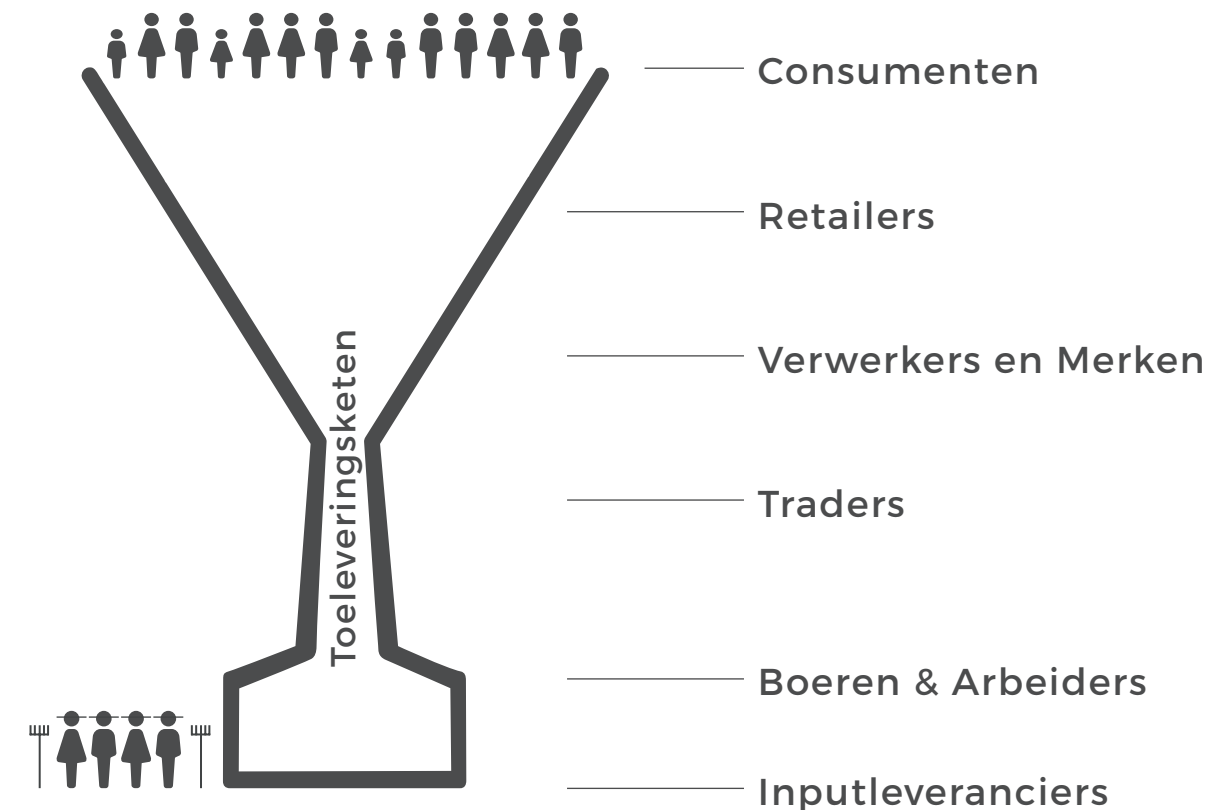
De wereldwijde handel is de afgelopen decennia spectaculair gegroeid. Dit was een belangrijke oorzaak van economische groei in veel landen, maar de opbrengsten zijn niet gelijkmatig verdeeld. De handelsmodellen, gepromoot door wereldwijde instellingen en grote bedrijven hebben niet geleverd wat ze beloofden om armoede buitenspel te zetten en hebben nooit geziene niveaus van ongelijkheid in de hand gewerkt.

Markten worden traditioneel gedomineerd door een handvol internationale bedrijven die de macht hebben om de handelsvoorwaarden voor hun leveranciers te bepalen en om prijzen naar beneden te drukken, vaak tot zelfs onder de volledige productiekost. Dit zorgt er voor dat kleinschalige producenten en arbeiders worstelen om een leefbaar loon te krijgen en maakt hen kwetsbaar voor uitbuiting.

DE RIJKSTE 1% HEEFT NU
EVEN VEEL RIJKDOM ALS DE
REST VAN DE WERELD

WERELDWIJDE TOELEVERINGSKETEN

ER IS EEN ANDERE WEG

Fair Trade is gebaseerd op productie- en handelswijzen die mensen en de planeet boven financiële winst plaatsen. Fair Trade verbindt ook producenten en consumenten door middel van meer transparante toeleveringsketens. Door aan te tonen dat meer rechtvaardigheid in de wereldhandel mogelijk is, wil Fair Trade ook burgers betrekken om de handelsregels zo te herschrijven dat de noden van kleinschalige producenten, arbeiders en consumenten centraal staan. Fair Trade is geen liefdadigheid maar een engagement voor verandering en ontwikkeling door middel van handel.

1. Fair Trade begint bij producenten die samenwerken in democratische organisaties om zo sterkere bedrijven op te bouwen die kunnen concurreren op de internationale markten en verbeterde handelsvoorwaarden kunnen veiligstellen.
2. Handelsbedrijven helpen om producenten en consumenten te verbinden in een partnerschap voor verandering. Pionierende 100% Fair Trade bedrijven werden gevolgd door vele mainstream commerciële ondernemingen die het belang van steun aan Fair Trade erkennen als deel van hun duurzaamheidsprogramma.
3. Fair Trade helpt consumenten om verantwoordelijk te handelen door te kiezen voor producten die een betere deal bieden aan de mensen aan de andere kant van de toeleveringsketen. Fair Trade versterkt ook de stem van pro-

ducenten en consumenten als burgers, en helpt hen om bij hun regeringen te lobbyen voor eerlijkere handelsregels.

4. Door het commercieel succes en de ontwikkelingsimpact van eerlijke handel te tonen, groeit de markt en creëert dit meer kansen voor producenten en hun businesspartners.

De mislukkingen van het hedendaagse handelssysteem zijn diepgeworteld en complex. Fair Trade kiest voor een holistische aanpak om deze te tackelen door verschillende individuele benaderingen te combineren.

Door het ondersteunen van ambachtlieden, boeren en arbeiders om democratische organisaties uit te bouwen, probeert Fair Trade hen in staat te stellen om meer controle te krijgen over hun eigen toekomst en wil het resultaten boeken gebaseerd op rechtvaardigheid voor mens en planeet. Op deze manier draagt Fair Trade bij tot meerdere Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's).

Traditionele modellen van Fair Trade, gebaseerd op de verkoop van producten uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika & de Caraïben op de Europese en Noord-Amerikaanse markten blijven belangrijk, maar de ideeën van Fair Trade zijn meer en meer deel van initiatieven die zich bezighouden met sociale, economische en ecologische uitdagingen overal ter wereld.

Het werk van Fair Trade is gebaseerd op vertrouwen; vertrouwen van consumenten die Fair Trade producten kopen of van degenen die investeren in nieuwe diensten of programma's. Fair Trade Organisaties zijn belast met het beschermen van dat vertrouwen, in de

eerste plaats door de hoogst mogelijke standaarden van integriteit, transparantie en verantwoording te hanteren, en in de tweede plaats door te streven naar constante verbetering van hun impact door te leren uit monitoring en evaluatie van hun werk.

BELANGRIJKE OPMERKING OVER HET GEBRUIK VAN DIT CHARTER

Het Charter geeft een beknopte uitleg over de algemene doelstellingen en benaderingen die gemeenschappelijk zijn voor de meeste Fair Trade initiatieven. Het is onmogelijk dat zo'n document gebruikt kan worden als een handleiding voor Fair Trade handelingen of als

standaard waarbij de aanpak van een specifieke organisatie beoordeeld kan worden. Dit document kan daardoor niet gebruikt worden om Fair Trade claims of geloofsbrieven te rechtvaardigen van eender welke organisatie, bedrijf of netwerk.

HOOFDSTUK 1

INTRODUCTIE

Rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid en duurzame ontwikkeling moeten de kern vormen van handelsstructuren

ACHTERGROND VAN HET CHARTER

Dit document gebruikt het begrip “Fair Trade Organisaties”, dit omvat alle organisaties en netwerken die het aanpakken van armoede en ongelijkheid door middel van handel als deel van hun missie hebben. Dit omvat zowel productie, uitwisseling en marketing van goederen die deel zijn van Fair Trade initiatieven als promotie, bewustmaking en lobbywerk voor het concept van Fair Trade.

Dit document herzielt en moderniseert het Charter van Fair Trade beginselen uit 2009 dat op grote schaal gebruikt werd als belangrijkste referentiedocument voor beleidswerk en belangenbehartiging. Een internationale groep van experts adviseerde de World Fair Trade Organization en Fairtrade International, de twee wereldwijde netwerken die gezamenlijk het proces hebben geleid.

DOELSTELLINGEN VAN HET CHARTER

Het Charter biedt een algemene verklaring van de gedeelde visie en waarden van de Wereldwijde Fair Trade beweging. Het heeft drie belangrijke doelen:

1. Het ondersteunen van het werk van Fair Trade Organisaties om het bewustzijn van consumenten en burgers over het belang en de impact van Fair Trade te vergroten, zodat meer mensen geïnspireerd zijn om mee te doen en Fair Trade aan te moedigen.
2. Het faciliteren van samenwerking tussen Fair Trade Organisaties door het verbinden

De update van het Charter biedt een kans om de fundamentele waarden van Fair Trade, die de diverse organisaties en netwerken die deel uit maken van de Wereldwijde Fair Trade beweging verenigen, te herformuleren. Dit is belangrijk op een moment waarop het succes van Fair Trade voor een meer wijdverspreid gebruik van de term zorgt en er daardoor een grotere behoefte is aan een gemeenschappelijk referentiepunt.

Het nieuwe Charter wil ook de aandacht vestigen op de jarenlange rol van Fair Trade in het aanpakken van uitdagingen zoals ongelijkheid, genderrechten, klimaatverandering en andere onderwerpen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

van hun specifieke missies en strategieën met de gemeenschappelijke filosofie van de beweging, en het promoten van samenwerking met de sociale economie, biologische landbouwbewegingen en anderen die vechten voor gelijkaardige doelstellingen als deze van de Fair Trade beweging.

3. Het mogelijk maken voor anderen die met Fair Trade Organisaties (in de overheids-, academische of private sector) werken om de waarden en benadering die de wereldwijde beweging deelt, te herkennen.

FAIR TRADE'S VISIE

De Fair Trade beweging deelt een visie over een wereld waarin rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid en duurzame ontwikkeling de kern vormen van de handelsstructuren en -praktijken, zodat

iedereen door middel van zijn of haar werk in een fatsoenlijk en waardig levensonderhoud kan voorzien en zijn of haar menselijk potentieel maximaal kan ontwikkelen.

DEFINITIE VAN FAIR TRADE

De belangrijkste wereldwijde netwerken van de Fair Trade beweging kwamen tot de volgende definitie van Fair Trade in 2001 (1):

Fair Trade is een handelspartnerschap, gebaseerd op dialoog, transparantie en respect, dat streeft naar meer gelijkheid in de internationale handel. Het draagt bij aan een duurzame ontwikkeling door het aanbieden van betere handelsvoorwaarden aan en het veilig stellen van de rechten van gemarginaliseerde producenten en arbeiders, voornamelijk in het Zuiden.

Fair Trade Organisaties, gesteund door de consumenten, zijn actief betrokken bij de ondersteuning van producenten, bij het verhogen van bewustzijn en bij het strijden voor veranderingen van de regels en praktijken van de conventionele internationale handel.

HOOFDSTUK 2
**DE NOOD AAN FAIR
TRADE**

*Het vrijmaken van handel heeft zijn belofte
om de armoede te verminderen niet waarge-
maakt.*

“Ervaring leert dat economische groei op zichzelf niet volstaat. We moeten meer doen om individuen te ondersteunen door waardig werk te bieden, mensen ondersteunen door sociale bescherming, en verzekeren dat de stem van de armen en gemarginaliseerden gehoord wordt”

VN SECRETARIS-GENERAAL BAN KI-MOON, INTERNATIONALE DAG VAN SOCIALE GERECHTIGHEID 2014.

De uitbreiding van de wereldhandel in de afgelopen decennia heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de economische groei in veel landen, maar de opbrengsten uit deze toegenomen wereldhandel werden niet gelijkmatig verdeeld. Het vrijmaken van handel heeft zijn belofte om de armoede te verminderen niet waargemaakt. Gedurende verschillende decennia, is de wereldhandel gemiddeld bijna twee maal zo snel gegroeid als de wereldwijde productie en landen die in staat waren om volledig deel te nemen aan deze golf van globalisering hebben een vermindering gezien in het aantal mensen dat in extreme armoede leeft (ii).

Maar toch is de ongelijkheid dramatisch gegroeid tot ongeziene extremen; volgens schattingen is de rijkdom van de rijkste 1% gelijk aan die van alle anderen en slechts 8 mensen (in 2017) bezitten evenveel als de armste helft van de wereldbevolking (iii). De keerzijde van de medaille is dat lonen voor gewone werkende mensen geen gelijke tred hielden met de levensduurte; velen krijgen nauwelijks een bestaansminimum. 800 miljoen mensen lijden nog steeds onder extreme armoede en moeten dagelijks strijd lever-

en om toegang te verzekeren tot land, water, onderwijs en gezondheidszorg. Zelfs voor zij die erin geslaagd zijn te ontsnappen aan extreme armoede, blijft hun positie fragiel, en economische schokken, voedselonzeekerheid en klimaatverandering dreigen hen te beroven van hun hard bevochten opbrengsten (iv). De wereldwijde economische crisis van 2007/8 heeft deze trends versterkt. Huidige niveaus van ongelijkheid – in en tussen landen – zijn een grote bedreiging voor mensenrechten en een oorzaak van instabiliteit, conflict en gedwongen migratie (v).

Een eerlijker handelssysteem gebaseerd op bescherming en het verbeteren van gemeenschappelijke goederen is essentieel als de internationale gemeenschap het doel wil bereiken om een eind te maken aan extreme armoede binnen één generatie en gedeelde welvaart wil promoten op een duurzame manier over de hele wereld. Net zoals het verbeteren van de toegang tot de markt voor meer producenten in meer landen, zou een eerlijker handelssysteem de machtsonevenwichten corrigeren in de toeleveringsketens waarbij vele markten gedomineerd worden door een handvol bedrijven. Deze bedrijven hebben de

macht om de handelsvoorwaarden op te leggen aan hun leveranciers, prijzen naar beneden te drukken, vaak tot onder de productiekost, waardoor kleinschalige producenten en arbeiders worstelen om genoeg te verdienen om zichzelf en hun families waardig te onderhouden. Dit maakt arbeiders ook kwetsbaar voor onveilige arbeidsvoorwaarden en andere vormen van uitbuiting.

De conventionele handel laat ook consumenten in de steek die voortdurend hun verontwaardiging uiten over productieomstandigheden die mensen of planeet uitbuiten. Een eerlijker handelssysteem zou burgers informatie bieden over toeleveringsketens en handelsvoorwaarden zodat ze aankoopkeuzes kunnen maken die beantwoorden aan hun principes.

Fair Trade Organisaties werken aan een ander businessmodel dat de noden van mens en planeet voorop stelt in handelsrelaties en producenten en consumenten met elkaar verbindt door middel van

grotere transparantie in de toeleveringsketens. Evenals door aan te tonen dat meer rechtvaardigheid in de wereldhandel mogelijk is, werkt Fair Trade beweging werkt ook aan het overtuigen van overheden en internationale instellingen om hun verantwoordelijkheid te nemen om eerlijkheid te brengen in de handelsstructuren en –processen.

Het is duidelijk dat het “neoliberaal” model van vrije handel gebaseerd op zwakke regelgeving op vlak van mensenrechten en milieubescherming, dat de laatste 30 jaren dominant was, gefaald heeft. Maar de oplossing ligt niet in een beleid dat protectionisme versterkt en internationale handel beperkt; in de plaats daarvan moet handel beter worden beheerd. Als een beweging die streeft om handel te transformeren in een kracht die niet enkel voor economische groei, maar ook voor sociale rechtvaardigheid en duurzaamheid zorgt, zijn de waarden van de Fair Trade beweging en de kennis en ervaring van zijn leden zijn meer dan ooit nodig en relevant.

HOOFDSTUK 3
**FAIR TRADES UNIEKE
BENADERING**
Een holistische aanpak

Producenten en arbeiders worden geconfronteerd met vele hindernissen om zich te verzekeren van een eerlijk deel van de opbrengsten uit handel. Fair Trade kiest voor een holistische aanpak van deze uitdagingen, waarin benadeelde groepen empowered worden om te werken voor de veranderingen die ze nodig hebben, aangepast aan hun eigen situatie en context. De interventies die hieronder beschreven worden zijn de meest gebruikte benaderingen die Fair Trade Organisaties hanteren om verandering mogelijk te maken en verbeteringen te bewerkstelligen.

Deze multi-stakeholder aanpak geeft een stem aan zij die vaak uitgesloten worden bij het schrijven van handelsregels. Ter gelijker tijd is het een multi-dimensionele aanpak die economische, sociale, milieu en politieke dimensies van ontwikkeling samenbrengt; en een multi-level aanpak

waarbij lokale, nationale, regionale en globale scenario's verbonden zijn met elkaar en samenwerken om eerlijkere economische relaties te bekomen, met respect voor de culturele diversiteit van ieder volk en de leidende rol van producenten in hun gemeenschappen en landen.

Fair Trade transacties vinden plaats binnen een "sociaal contract" waarin kopers (inclusief eindgebruikers) akkoord zijn om meer te doen dan wat verwacht wordt op de conventionele markt, zoals eerlijke prijzen betalen, het verstrekken van voorfinanciering en het aanbieden van steun voor ontwikkeling. In ruil daarvoor gebruiken producenten de inkomsten van Fair Trade om hun sociale, economische en milieustandigheden te verbeteren. Op die manier, is Fair Trade geen liefdadigheid maar een partnerschap voor verandering en ontwikkeling door middel van handel.

VOORWAARDEN SCHEPPEN VOOR FAIR TRADE

Fair Trade Organisaties passen hun waarden toe in commerciële contracten en transacties en plaatsen menselijke relaties eerder dan winstmaximalisatie in de kern van hun werk.

Handelsvoorwaarden van Fair Trade kopers streven er naar om producenten en arbeiders in staat te stellen om een duurzaam levensonderhoud te behouden; dat voldoet aan de dagelijkse behoeften inzak economisch, sociaal en milieuwelzijn en dat hen in staat stelt om de omstandigheden doorheen de tijd te verbeteren.

Er is een engagement om een langdurig handelspartnerschap aan te gaan dat beide

partijen in staat stelt om samen te werken en te groeien door informatie-uitwisseling en gezamenlijke planning.

In het algemeen, wil de Fair Trade beweging een omgeving creëren waarin het beleid in de publieke en private sector economische, sociale en ecologische duurzaamheid in handel ondersteunt, zodat kleinschalige producenten en arbeiders in staat zijn om in een duurzaam levensonderhoud te voorzien door hun rechten en vrijheden uit te oefenen en een leefbaar inkomen te verkrijgen uit een levensvatbare en veerkrachtige onderneming.

INCLUSIEVE ECONOMISCHE GROEI BEREIKEN

Handel is meer dan enkel een economische activiteit waarbij goederen en diensten uitgewisseld worden; het is een sociale interactie tussen mensen. Fair Trade beoogt het versterken van sociaal kapitaal door samen te werken met inclusieve en democratische organisaties die actief inzetten op onderwijs, gezondheid en sociale voorzieningen in hun gemeenschappen om op die manier de opbrengsten van handel zo breed mogelijk te verspreiden.

Verenigingen of coöperaties van kleinschalige en familiebedrijven hebben

altijd het hart van Fair Trade uitgemaakt omwille van hun rol in het helpen van gemarginaliseerde en achtergestelde producenten en arbeiders om hun toegang tot de markten te verbeteren. Fair Trade Organisaties ondersteunen de inspanningen van verenigingen en coöperaties om hun capaciteit uit te bouwen om succesvolle ondernemingen te beheren, om hun productiecapaciteiten te ontwikkelen en om hun markttoegang uit te breiden.

WAARDIG WERK BIEDEN EN LONEN EN INKOMENS HELPEN VERHOGEN

Het zou voor iedereen mogelijk moeten zijn om een waardig leven te leiden door middel van het inkomen verkregen door hun arbeid. Fair Trade promoot respect voor lokale regelgeving of internationale conventies op vlak van vrijheid van vereniging en collectieve onderhandeling, uitsluiting of discriminatie, het vermijden van dwangarbeid, en het voorzien in een veilige en gezonde werkomgeving.

Daarnaast werken Fair Trade Organisaties richting het bereiken van een leefbaar loon voor arbeiders in hun toeleveringsketens en bij kleinschalige boeren en ambachtsslui, aan het veilig stellen van een leefbaar inkomen door middel van hun ondernemingen.

VROUWEN VERSTERKEN

Hoewel vrouwen vaak de belangrijkste leveranciers van arbeid zijn, zijn ze vaak beperkt in toegang tot land en krediet dat hen in staat zou stellen om ten volle te kunnen profiteren van economische activiteit en kansen op sociale en economische ontwikkeling. Vrouwen hebben het recht om een gelijk loon en behandeling te krijgen, en toegang te hebben tot dezelfde kansen als mannen.

Fair Trade Organisaties respecteren niet alleen dit principe van non-discriminatie

maar werken ook actief aan het promoten van gendergelijkheid in hun eigen activiteiten door vrouwen te betrekken in besluitvorming en positieve verandering wijder te verspreiden.

Miljoenen vrouwen hebben dankzij Fair Trade projecten de eerste kans gekregen om mee te beslissen over het gezinsinkomen, en het is bewezen dat dit tot betere resultaten op vlak van gezondheid, onderwijs en sociale ontwikkeling leidt (vi).

DE RECHTEN VAN KINDEREN BESCHERMEN EN INVESTEREN IN DE VOLGENDE GENERATIE

De uitbuiting van kinderen kan enkel worden aangepakt door zich te richten op de oorzaken en de naleving van nationale en internationale standaarden te monitoren.

Fair Trade ondersteunt organisaties die familie helpen voldoende inkomen te verkrijgen zonder toevlucht te nemen tot kinderarbeid en die binnen gemeenschappen de kennis vergroten over het belang van het welzijn van kinderen, onderwijsnoden en het recht om te spelen.

Fair Trade pakt ook de bedreiging aan waarmee veel plattelandsgemeenschap-

pen worden geconfronteerd; met name het gebrek aan stimulansen voor de volgende generatie om boer of ambachtsman – of vrouw te worden. Fair Trade Organisaties bieden jonge mensen de optie op een betere toekomst dichtbij hun families en als deel van hun gemeenschappen door hen in staat te stellen vaardigheden te leren die nodig zijn voor hun toekomstige professionele leven. Leaders van Fair Trade Organisaties, vrouwen in het bijzonder, zijn sterke ondernemende rolmodellen voor jonge mensen.

ZORGEN VOOR DE BIODIVERSITEIT EN HET MILIEU

De bescherming van het milieu en de lange-termijnlevensvatbaarheid van natuurlijke bronnen en biodiversiteit zijn fundamentele pijlers van Fair Trade.

Goede milieupraktijken houden de bescherming van bodem- en waterbronnen in, en de vermindering van energieverbruik, broeikasgasemissies en verspilling is de verantwoordelijkheid van alle actoren in de productie-, distributie- en consumptieketen.

De hele waardenketen moet worden beheerd om te verzekeren dat de echte kosten van goed milieubeheer gereflecteerd worden in de prijzen en handelsvoorwaarden.

Kleinschalige boeren en ambachtslieden zijn het meest kwetsbaar voor de effecten van klimaatverandering en het is belangrijk dat ze ondersteund worden in het ontwikkelen en investeren in adaptatie- en mitigatiestrategieën.

OVERHEIDSBELEID BEÏNVLOEDEN

Fair Trade Organisaties willen verder bouwen op de directe impact die ze bereiken door hun werk en delen hun ervaring zodat Fair Trade waarden aangenomen kunnen worden in conventionele handelspraktijken en overheidsregulering. Ze doen dit door campagne te voeren en door lobbying en pleitbezorging op de verschillende nationale en internationale regeringsniveaus.

Overheidsbeleid kan bedrijven aanmoedigen om meer handel te drijven onder Fair Trade voorwaarden met het doel om van Fair Trade principes de norm te maken. De regels en praktijken van conventionele handel willen veranderen, is een integraal onderdeel van Fair Trade.

BURGERS BETREKKEN BIJ HET BOUWEN VAN EEN FAIRE WERELD

Fair Trade toeleveringsketens helpen om producenten en consumenten te verbinden. De groeiende aanwezigheid van Fair Trade producten in de mainstream markten illustreren de kracht die consumenten hanteren bij hun consumptiekeuzes. Door mensen te informeren over de impact van hun koopkeuzes draagt het bij tot een verantwoorde consumptie die kan worden volgehouden binnen de ecologische grenzen van de planeet.

Maar het zou niet enkel de verantwoordelijkheid van consumenten mogen zijn om op zoek te gaan naar Fair Trade; ze hebben het recht om het als norm voor alle producten te verwachten. Daarom gaat Fair Trade ook de dialoog met zijn stakeholders aan als burgers, waarbij erkend wordt dat producenten en consu-

menten net zo goed sociale als economische actoren zijn.

De focus van Fair Trade op inclusie en empowerment helpt om lokale grass-rootscampagnes te verbinden met een wereldwijde beweging voor alternatieve economische modellen waar een rechtvaardig en eerlijk wereldwijd handelssysteem voor iedereen deel van uit maakt.

Het succes van Fair Trade in zijn werk met producenten in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en de Caraïben, die verkopen op de Europese en Noord-Amerikaanse markten, is steeds vaker een referentie voor initiatieven die handel in alle delen van de wereld willen verbeteren.

HOOFDSTUK 4

FAIR TRADE'S IMPACT EN VERWEZENLIJINGEN

Fair Trade is het pad

Meer dan 4000 grassroots organisaties, die meer dan twee en een half miljoen kleinschalige producenten en arbeiders in meer dan 70 landen vertegenwoordigen, werken samen met de World Fair Trade Organization of Fairtrade International. Hun producten worden verkocht in duizenden Wereld- of Fair Trade winkels, supermarkten en vele andere verkooppunten over de hele wereld. Pleitbezorging door hun leden en partners heeft gezorgd voor de betrokkenheid van politieke besluitvormers op elk continent en heeft geholpen om verantwoordelijkheden op sociaal en milieuvlak op de agenda van toonaangevende bedrijven te zetten.

Het opbouwen van publieke steun voor en begrip over Fair Trade levert een belangrijk bijdrage tot impact. Gemeenschappen over de hele wereld werken aan het promoten van Fair Trade in hun gebied en momenteel zijn er 1830 Fair Trade Gemeenten in 28 landen (vii). Voor scholen, universiteiten en gebedshuizen bestaan er gelijkaardige bewegingen, die intercultu-

reel en interreligieus begrip en samenwerking versterken en initiatieven verbinden met een wereldwijde beweging voor verandering. Als de bedrijfswereld zich de laatste jaren heeft geëngageerd rond duurzaamheidsthema's, dan heeft de publieke steun voor Fair Trade een belangrijke rol gespeeld om productie- en arbeidsvoorwaarden op deze agenda te plaatsen (viii).

Publieke steun hangt dan weer af van vertrouwen in Fair Trade Organisaties die "zeggen wat ze doen en doen wat ze zeggen". Fair Trade's stakeholders hebben het recht om de hoogst mogelijke standaarden van integriteit, transparantie en verantwoording te verwachten van alle Fair Trade actoren. De Fair Trade Beweging heeft daarom gedurende vele jaren voortdurende investeringen gedaan in verzekeringssystemen die deze claims objectief kunnen verifiëren.

Diegenen die Fair Trade steunen, willen ook weten dat hun acties positieve uitkomsten heeft voor de producenten. In-

Copyright Florian Schueppel

GreenNet

zicht in de sociale en economische impact van Fair Trade is daarom heel belangrijk, en is een toenemende focus van academisch onderzoek. Samenwerkingen tussen onderzoekers en praktijkwerkers omvatten de Internationale Fair Trade Symposia die gehouden worden sinds 2002 (ix).

Een reeks studies (x) heeft voordelen aangetoond in gebieden zoals:

- Hogere inkomens en/of betere inkomenszekerheid voor producenten en arbeiders
- Empowerment van boeren en arbeiders door het verbeteren van democratie in producentenorganisaties en het versterken van hun stem in de toeleveringsketens
- Het verhogen van de participatie van vrouwen in economische activiteiten en besluitvorming
- Het bijdragen aan het werk van andere initiatieven om het milieu te bescher-

men en klimaatverandering tegen gaan.

Ook al is het niet altijd mogelijk om oorzakelijke verbanden te leggen tussen interventies en uitkomsten en zijn sommige van de belangrijkste bijdragen van Fair Trade "menselijke" of immateriële zaken zoals empowerment, welzijn en geluk.

Fair Trade is erkend als een unieke benadering tot ontwikkeling in het beleid van nationale regeringen en internationale instellingen. De voormalige VN-rapporteur voor het recht op voedsel Olivier De Schutter zei dat:

"De Fair Trade Beweging heeft een model ontwikkeld waar anderen inspiratie uit kunnen putten, en dat er voor kan zorgen dat wereldwijde toeleveringsketens in het voordeel van kleinschalige boeren functioneren en dus een significante bijdrage levert aan de vermindering van plattelandarmoede en tot plattelandontwikkeling (xi)".

APPENDIX: EXTERNE KADERS & BRONNEN VAN MEER INFORMATIE

Fair Trade erkent het belang van multilaterale kaders voor de bescherming van mensenrechten en het milieu in overheidsbeleid en bedrijfspraktijken en verwijst naar hun bepalingen in zijn werk.

Onder de belangrijkste kaders vinden we:

» **Sustainable Development Goals (SDG's)**. Aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN in september 2015, zijn de SDG's een ambitieuze set van 17 wereldwijde verbindingen met als doel "overal een eind te maken aan armoede in al zijn vormen" tegen 2030 door ongelijkheid aan te pakken en duurzame ontwikkeling te stimuleren. De Fair Trade beweging deelt de visie van de SDG's over een duurzame wereld waarin mensen armoede kunnen ontvluchten en genieten van waardig werk zonder de essentiële ecosystemen en natuurlijke grondstoffen op aarde te schaden en waarin vrouwen en meisjes gelijke rechten en gelijke kansen krijgen. De Fair Trade beweging erkent sinds lang het belang van bewustmaking van consumenten over de impact van hun aankoopbeslissingen en verwelkomt dan ook de inclusie van verantwoorde consumptie in de duurzaamheidsagenda. Eveneens tracht de Fair Trade Beweging om samen te werken met overheden, het maatschappelijk middenveld en de private sector om de Sustainable Development Goals te halen.

» **International Labour Organization (ILO) Conventions**. Bestaande uit 190 wetten die de arbeidsstandaarden van mensen over de hele wereld moeten verbeteren. Acht daarvan (over het verbod op dwangarbeid, kinderarbeid, het recht van organisatie in een vakbond, en het niet ondergaan van discriminatie) zijn fundamentele conventies die

bindend zijn voor iedere lidstaat. De IAO's Waardig Werk Agenda werd aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN als deel van de 2030 Sustainable Development Agenda (xii).

» Leidende Principes over Bedrijven en Mensenrechten. Een wereldwijde standaard over preventie en het aanpakken van de risico's van nadelige impact op mensenrechten gerelateerd aan bedrijfsactiviteiten, aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in juni 2011.

De ontwikkeling van het Fair Trade Charter werd geleid door twee wereldwijde netwerken:

» **World Fair Trade Organization** (www.wfto.com) is een wereldwijd netwerk van producenten, marketeers, uitvoerders, invoerders, groothandelaars en verdelers die zich 100% inzetten voor Fair Trade en de 10 WFTO Principes van Fair Trade aannemen in hun toeleveringsketen. WFTO opereert in 70 landen in 5 regio's (Afrika, Azië, Latijns-Amerika en Noord-Amerika en in de Stille Oceaan) met wereldwijde en regionaal verkozen besturen.

» **Fairtrade International** (xiii) (www.fairtrade.net) is de Organisatie die het Fairtrade labelingsysteem coördineert. Het is mede-eigendom van 3 Regionale Producenten Netwerken (die meer dan 1400, volgens Fairtrade standaarden gecertificeerde, organisaties in 73 landen vertegenwoordigen) en 19 Nationale Fairtrade Organisaties die de licentie van het Fairtrade-label beheren en het promoten bij bedrijven en consumenten.

» Met de steun van hun gezamenlijke Fair

Trade Advocacy Office (www.fairtrade-advocacy.org) trachten deze netwerken een dialoog te creëren die verder reikt dan hun ledenbasis en meer toegankelijke informatie te verstrekken aan andere delen van de Fair Trade Beweging. De Fair Trade Advocacy Office, gevestigd in Brussel, België leidt de politieke belangen-

behartiging van de Fair Trade beweging op EU-niveau en draagt bij tot het versterken van de politieke beïnvloedingscapaciteiten van de Wereldwijde Fair Trade beweging.

» Een geschiedenis van de Fair Trade beweging kan je [hier](#) vinden

NOTES

i Meestal wordt er verwezen naar de "FINE Definitie" Over deze tekst werd overeenstemming bereikt in 2001 door Fairtrade Labelling Organizations International (FLO), International Federation for Alternative Trade (IFAT), Network of World Shops (NEWS), en de European Fair Trade Association (EFTA). IFAT werd sindsdien omgedoopt tot World Fair Trade Organization en omvat het vorige NEWS in zijn ledenbasis.

ii De Wereldbank schatte een vermindering van het aantal mensen die in absolute armoede leven van 58% tussen 1998 en 2010. Zie World Bank Poverty Overview <http://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview>

iii Oxfam Inequality Report to Davos World Economic Forum, 2017 <https://www.oxfam.org/en/pressroom/pressreleases/2017-01-16/justice-men-own-same-wealth-half-world>

iv World Bank Poverty Overview <http://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview>

v FGedwongen Migratie of Forced Migration is "a general term that refers to the movements of refugees and internally displaced people (those displaced by conflicts within their country of origin) as well as people displaced by natural or environmental disasters, chemical or nuclear disasters, famine, or development projects." <http://www.columbia.edu/itc/hs/pubhealth/modules/forced-migration/definitions.html>:

vi FAIRHER: WOMEN'S EMPOWERMENT AND FAIR TRADE <http://fairtradecampaigns.org/2016/04/fairher-womens-empowerment-and-fair-trade/>

Zie www.fairtradetowns.org

vii "Does fair Trade change society": https://www.fair-trade-deutschland.de/fileadmin/DE/mediathek/pdf/fair-trade_society_study_short_version_EN.pdf

ix Zie <http://www.fairtradeinternationalsymposium.org/>

x SZie de bibliografie in een paper van onafhankelijk onderzoeksconsultant Sally Smith voor Max Havelaar Nederland in 2013, toegankelijk via http://www.fairtradegemeenten.nl/wp-content/uploads/2013/03/Bijeenkomsten_Impact-Day.pdf

xi Olivier de Schutter (2013): The contribution of Fair Trade to securing human rights in agriculture" – Q&A from the Special Rapporteur (11 May 2013). http://www.srfood.org/images/stories/pdf/otherdocuments/20130510_fairtrade.pdf

xii Decent work and the Agenda for Sustainable Development <http://ilo.org/global/topics/sdg-2030/lang--en/index.htm>

xiii Formeel, Fairtrade Labelling Organizations International eV maar opererend als Fairtrade International